

TELLIJA: Enefit Connect OÜ
IP4908
EPP-804166

TÖÖPROJEKT

Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp
Lääneranna vald
Pärnu maakond

Pärnu
2023

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 2/7
-------------------	-------------------------	---	------	--------

Sisukord

PROJEKTI KOOSTAJAD.....	2
1. Asukoht	3
2. Seletuskiri.....	3
2.1. Üldosa.....	3
2.2. Tehniline lahendus	4
2.2.1. KP õhuliin 6-20 kV.....	4
2.2.2. Alajaam.....	5
2.2.3. MP õhuliin 0,4 kV	5
2.2.4. Maandamine ja maanduspaigaldised	5
2.2.5. Tähistused	5
2.2.6. Demontaaž.....	5
3. Maastiku ja teede taastamine	6
4. Tööd maaparandusdrenaaži alal.....	6
5. Ehitustööde dokumenteerimine ja järelevalve	6
6. Käidujuhend.....	6
7. Andmetabelid ja spetsifikatsioonid	6
7.1. Materjalide ja seadmete spetsifikatsioon	6
6.2. Mastide tabelid	6
6.3. Tööde mahud	7
LISAD.....	7
Lisa A. Lähteülesanne.....	7
Lisa B. Kooskõlastused	7
JOONISED	7
Joonis IP4908-1. Asendiplaanid ja ristmevälja joonised	7
Joonis IP4908-2. Elektriskeemid	7
Joonis IP4908-3. Seadmete paiknemine	7

PROJEKTI KOOSTAJAD

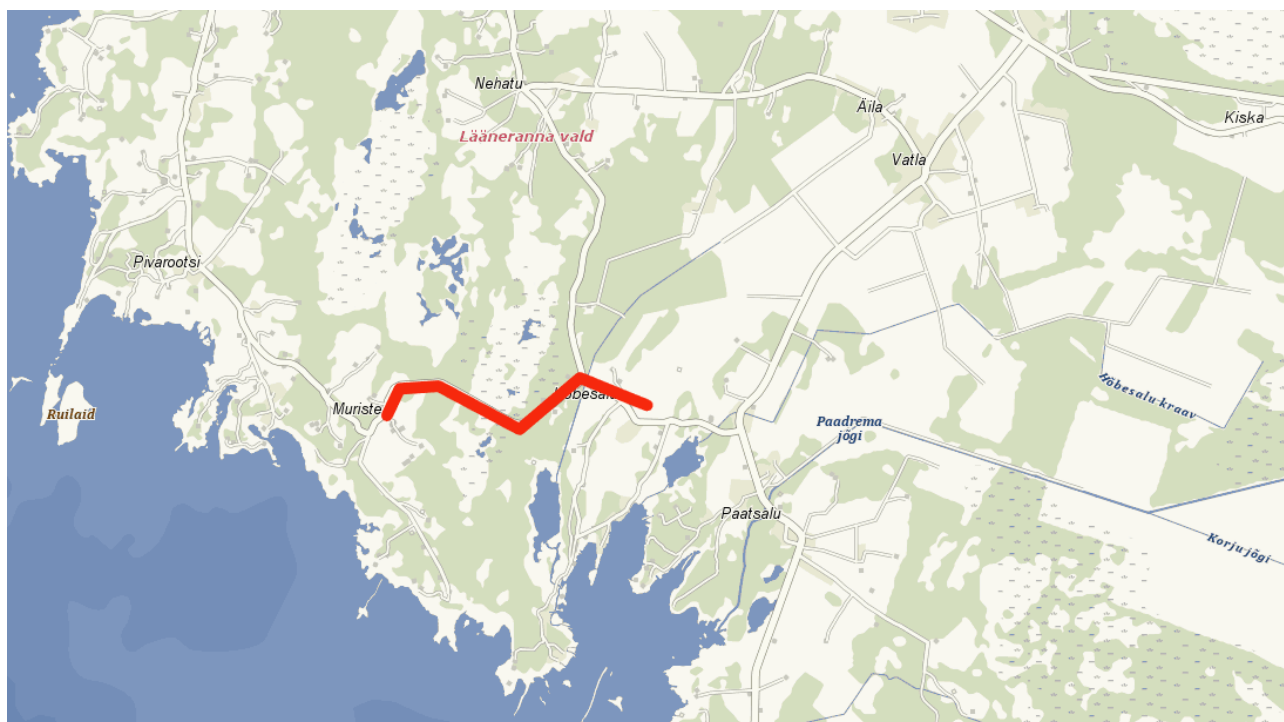
Projekti koostamisel osalesid:

Projekteerija

Karl Martin Põldsam
Tel. +372 59002453
k.poldsam@leonhard-weiss.com
Pädevustunnistus nr EI-048-20

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 3/7
-------------------	-------------------------	--	------	--------

1. Asukoht

Joonis 1.1. Projekteeritud elektrivõrgu rekonstrueerimise asukoht

2. Seletuskiri

2.1. Üldosa

Käesoleva projektiga on lahendatud Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Varbla-Tamba 10 kV õhuliini rekonstrueerimine. Toitealajaam: Varbla 35/10, fiider: Tamba. Õhuliinide ja kaablitrasside projekteeritud (trassi)pikkused selguvad töömahtude tabelist ja asendiplaanilt, arvutuslikud pikkused (koos varuga) on esitatud asendiplaani joonistel, elektriskeemidel ja spetsifikatsioonis.

Projekteerimistöö aluseks on võetud Elektrilevi OÜ projekteerimisülesanne nr. 27380.

Projekt on koostatud lähtudes kehtivatest normdokumentidest, millest kinni pidada ehitusel ja hilisemal käidul:

- Elektrilevi OÜ Pärnu-Jaagupi piirkonna varahalduri poolt antud täiendavad andmed;
- Elektrilevi OÜ „Elektripaigaldise projekti koostamise juhend J352“;
- „Eesti Energia (0,4...20) kV võrgustandard“;
- Eesti Vabariigi seadused „Ehitusseadustik“
- „Seadme ohutuse seadus (lühend - SeOS)“
- J3343 Tööpinge tõstmine keskpinge võrgus EVS-EN 61140:2016 Kaitse elektrilöögi eest. Ühisnõuded paigaldistele ja seadmetele;
- EVS-HD 60364-4-41:2016 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 4-41: Kaitseviisid. Kaitse elektrilöögi eest;
- EVS-HD 60364-4-42:2011 Ehitiste elektripaigaldised. Osa 4-42: Kaitseviisid. Kaitse kuumustoime eest;
- EVS-HD 60364-4-43:2010 Ehitiste elektripaigaldised. Osa 4-43: Kaitseviisid. Liigvoolukaitse;
- EVS-HD 60364-5-54:2011 Madalpingelised elektripaigaldised. Osa 5-54: Elektriseadmete valik ja paigaldamine. Maandamine, kaitsejuhid ja kaitse-potentsiaaliühtlustusjuhid;
- EVS-EN 50110-1:2013 Elektripaigaldiste käit;
- EVS-HD 60364-4-443:2016 „Kaitse pingehäirete ja elektromagnetiliste häiringute eest“;
- EVS-EN 50522:2010;
- EVS-EN 61936-1:2010;
- P339 „0,4 – 20 kV võrgustandard – 20 kV õhuliinid“
- J3198 „Juhend olemasolevate keskpingeõhuliinide rekonstrueerimisel kaetud juhtmete kasutamiseks ja objektide valikusk“
- J3301 „20 kV õhuliinide täpsustavad nõuded projekteerimiseks“

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 4/7
-------------------	-------------------------	---	------	--------

- Leping nr-12-1/20/JV-JUH-18/9370-13 „Keskpinge võrgu õhuliinidel kasutatavatele kaetud juhtmetele lubatavate koormuste ja ripete määramine standardijärgsetel piirkoormusjuhtumitel ning juhtmete paigalduseks vajalike andmetabelte koostamine erinevatele paigaldustemperatuuridele ja visangute pikkustele“
- Teised Eesti Vabariigi seadused, normid ja õigusaktid.

Mastide tugevusarvutuste alandmetena on kasutatud juhendis J3301 esitatud väärtuseid.

Kolm päeva enne liiniehitustööde algust on ehitajal kohustus võtta ühendust kinnistute valdajatega, teavitades neid tööde teostamisest nende maaüksusel ning arvestama nende tingimuste ja nõudmistega ning ELA SA sidetrassi olemasoluga. Tööd teostatakse kooskõlastatult Elektrilevi OÜ varahalduri ja arendus-ehitusosakonna projektijuhiga. Meetmed ohutuks tööks elektriseadmetel ja nende kaitsetsoonis määrata kindlaks tööjuhatuse koosolekul enne tööde alustamist. Ehitustöödel tekkinud küsimused ja probleemid, mida pole kajastatud käesolevas projektis või on ebaselged, lahendatakse töö käigus kooskõlastatult projekteerija ja tellijaga.

Tööd teostada vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele normatiividele ja seadustele ning kinni pidada töötõrgetest, tööohutuse ja elektriohutuse nõuetest. Järgida häid töötegemise tavasid.

Alusplaanina on kasutatud Kirjanurk OÜ tööd nr 9356G.

Ehitustööd toimuvad: Riigitee nr 16185 Hanila-Hõbesalu tee km 12,87 keskpinge õhuliini vahetus teemaal ja km 11,97 – 13,64 keskpinge õhuliini vahetus tee kaitsevööndis.

Riigitee nr 16184 Rame-Paatsalu tee km 7,01 keskpinge õhuliini vahetus teemaal.

2.2. Tehniline lahendus

2.2.1. KP õhuliin 6-20 kV

Keskpinge õhuliini rekonstrueerimine teostada vastavalt joonisel IP4908-1 näidatud viisil.

Alates mastist 150 kuni 192 asendada paljasjuhtmeline õhuliin AS-50 uue isoleerjuhtmetega BLL62 õhuliini vastu.

Kuna mastide vahetusvajadus oli suurem kui 2/3 mastidest siis on ettenähtud vahetada kõik r/b masting ning puitmastid, mis on vanemad kui 10 aastat. Vastavalt juhendile P347.

Terve rekonstrueeritava liini ulatuses kasutada liinijuhtmete rõhtpaigutust, et tagada liini parem töökindlus ja vastupanuvõime. Juhtmete paigaldamisel lähtuda Elektrilevi OÜ normdokumendis P339 toodud juhtmete paigalduse tabelist (Tabel L1.6) ja järgida sealseid väärtusi. Mastide minimaalne paigaldussügavus pinnasesse on 2 meetrit. Kui asendiplaani joonisel on esitatud muu väärtus, lähtuda asendiplaani joonisel ette antust. Tõmmitsa ankruteks kasutada 430 mm läbimõõduga ankruplaate. Vajaduse korral asendada tõmmitsa ankrude kohal olev väiksema sitkusega pinnas kividerohke kruusapinnasega, et tagada tõmmitsate parem püsivus.

Ristumisel tehnoarajatistega tagada nõutavad vahekaugused. Tagada minimaalne nõutud gabariit maapinnast. Kõik isolaatorid tuleb asendada uutega, pingetasemega vähemalt 20 kV, eelistada tuleb vene tüüpi isolaatoreid! Avamaastikul ja kõrgendikel paigaldada igasse kolmandasse masti sädemikud, kõrgendiku tipus igasse masti. Ristumisel muu pingeklassi õhuliiniga paigaldada sädemikud ristumisvisangu mastidele. Sädemike sädevahemikud reguleerida 20 kV nimipingele ettenähtud pikkusele 150 mm!

NB! Tähistada elektriohu märkidega kõik mastid.

Asendiplaani joonisel tähistatud aladel raiuda võsa enne võrgu rekonstrueerimistöödega alustamist, kogumaht orienteeruvalt 1,4 ha. Võsa eemaldamisel kraavidesse kogunenud materjal sealt eemaldada, et see ei takistaks vee voolamist.

M163 juures oleval tammel kärpida liini poolseid oksid. Enne ehituse algust võtta ühendust Koplil kinnistu omanikuga, et selgitada välja liini äärsete puude langetamise vajadus.

Riigiteedega ristumisel tagada õhuliini kõrgus min 7,0 m.

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 5/7
-------------------	-------------------------	---	------	--------

2.2.2. Alajaam

Tõsta AJ7351 seadmed uuele mastile.

2.2.3. MP õhuliin 0,4 kV

MP õhuliinid peavad jääma rekonstrueeritavast KP õhuliinist min 1,72 m allapoole.

2.2.4. Maandamine ja maanduspaigaldised

Alajaamade maanduspaigaldise väljaehitamisel juhendada OÜ Elektrilevi võrgustandardist P393 „Nõuded keskpinge mastlülituspunktide, keskpinge kaablivõrgu harukilpide, lõpumuhvide, alajaamade ja madalpinge võrgu maanduspaigaldiste ehituseks“ ja P394 Nõuded mastalajaama maanduspaigaldiste ja liigpingekaitse ehituseks.

Maanduspaigaldis peab tagama, et rikke korral ei ületaks puutepinge 50V. Lähtuvalt mahtuvuslikust maaühendusvoolust 10 A oleks alajaama vajalik maandustakistus < 5,0 oomi. Keskpingekaablitega ühendatud alajaamade maandusi vaadeldakse terviksüsteemina, mis tagab nõuetele vastava puutepinge taseme. Lähtuvalt ELV normdokumentidest peab alajaamapiirkonna resulteeriv maandustakistus jääma alla 4 oomi koos madalpingevõrguga.

Maanduri ehitamisel on soovitatav kasutada 4-5 m pikkusi varrasmaandureid, mis ühendada omavahel vaskjuhtmega Cu 25. Maandusvarraste vahekaugus peab olema vähemalt kahekordne varda pikkus.

Ümber alajaama 1 m kaugusele ja 0,3 m sügavusele ning 2 m kaugusele ja 0,5 m sügavusele rajada potentsiaaliühtlusti vaskjuhtmega Cu 25. Maandusseadme erinevad kiired ja potentsiaaliühtlusti ühendada peamaanduslatile eraldi. Maa sees olevad maandusseadme ühendused teha keevitamisega või pressliidetena.

Ristumisel õhuliini tööpingest madalama, sama või kõrgema tööpingega kesk- või kõrgepingeõhuliiniga, tuleb õhuliini ristumisvisangu puitmastidele paigaldada sädevahemikud koos maandustega, maandustakistus kuni 15 Ω. Kuni 15 Ω maandus koos sädevahemikega ehitada KP mastidele 157, 158, 164, 165, 170 ja 171.

AJ7351 seadmete ringi tõstmisel kasutada võimalusel olemasolevaid vardaid ja potentsiaaliühtlustusringi.

Mastile 168 ehitada maanduspaigaldis. Võimalusel kasutada olemasolevat maandusvarrast.

Ristumisel madalpinge õhuliiniga peavad ristumisvisangu madalpinge mastid olema maandatud olenemata masti tüübist (betoon- või puitmast). Nõutud maandustakistus madalpinge mastil ristumise korral on kuni 30 Ω. Kuni 30 Ω maandus ehitada AJ ööbiku F1 mastidele 7 ja 8. Mastidel 15 ja 16 kontrollida olemasolevat maanduspaigaldist, vajadusel täiendada, et maandustakistus ei ületaks 30 oomi. AJ Hõbesalu mastidel 11 ja 12 kontrollida olemasolevat maanduspaigaldist, vajadusel täiendada, et maandustakistus ei ületaks 30 oomi.

2.2.5. Tähistused

Tähistuste paigaldamisel pidada kinni juhendist P346 „Võrguvara tähistamise ja märgistamise nõuded.“

2.2.6. Demontaaž

Demonteerida joonisel IP4906-1 näidatud õhuliinid ja mastid.

Demonteerida mastalajaam AJ7351 ning tõsta uutele mastidele.

Mastide, toestuste ja jalandite demonteerimisel demonteerida ka maa sisse ulatuvad osad ning tekkivad augud täita ning tihendada. Demonteerimistöode teostamiseks kasutatud maa-alale tekitatud kahjustused taastada töödele eelnenud olukorrale.

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 6/7
-------------------	-------------------------	--	------	--------

Tabel 2.1. Demonteeritav ja tagastuv materjal.

Nr	Nimetus	Kõlblikkus	MÜ	Kogus
1	Puitpost või tugi*	Utiil	tk	3
2	r/b post või tugi	Utiil	tk	12
3	Puitpost r/b jalandiga	Utiil	tk	31
3	Juhe 3xAS-50	Utiil	m	3202
4	Raudkonstruktsioon	Utiil	kg	500
5	Mastalajaam	Uuele mastile	kmpl	1

*kõlblikkus selgub pärast demonteerimist

Utiliseerimine korraldada läbi utiliseerimist teostavate ettevõtete vastavalt juhendile Mittevajaliku vara ja tagastuvate elektriseadmete käsitlemise protseduur (J3106) ning utiliseeritav ja tagastuv materjal dokumenteerida vastavalt Elektrilevi OÜ poolt kehtestatud korrale.

3. Maastiku ja teede taastamine

Ehitus- ja demonteerimistöõde käigus tekkinud kahjustuste ulatus sõltub ehitusajast. Ehitajal lasub kohustus taastada tööde käigus kahjustada saanud pinnas, siluda ja täita mehhanismide poolt tekitatud jäljed ning demonteeritud liini mastiaugud, samuti vajunud pinnasega kaablitrass. Kõlvikult koristada tööde käigus tekkinud ehitusjätmed ja muu ehituspraht (traadi jupid, RB tükid vms.)

4. Tööd maaparandusdrenaaži alal

Ehitustööde käigus drenaaži vigastamise korral tuleb vigastatud drenaažitorud asendada vähemalt sama läbimõõduga savi- või plasttorudega ning torude ühenduskohad katta geotekstiiliga. Parandatud drenaažitorude läbivajumise vältimiseks tuleb tihendada eelnevalt pinnas ja toru alla paigaldada puitalus. Suletavast kaevikust ja asendatud uuest drenaažitorustikust tuleb teha fotod (fotomaterjal säilitada ning see PTA nõudmisel edastada tõendusmaterjalina). Ehitamisel arvestada, et kõikide trasside ristumisel olemasolevate dreeneidega tuleb drenen säilitada või parandada eelpool kirjeldatud viisil. Kindlustamaks järelevalvet tehtavate tööde üle maaparandussüsteemi maa-alal, teatada 3 tööpäeva enne tööde algust Põllumajandus- ja Toiduameti Pärnu keskusele (parnu@pta.agri.ee) objekti asukoht, tööde alustamise aeg ning tööde teostaja kontaktisik.

5. Ehitustööde dokumenteerimine ja järelevalve

Ehitustööde dokumenteerimisel lähtuda Eesti Vabariigi "Ehitusseadustikust" ja Elektrilevi elektripaigaldise kasutuselevõtu protseduurist. Ehituse järelevalvet teostab elektrivõrgu varahaldur ja Elektrilevi projektijuht. Kõik kõrvalekalded projektist kooskõlastada tellija ja projekteerijaga ning fikseerida kirjalikult.

6. Käidujuhend

Käesoleva projekti järgi ehitatavate elektripaigaldiste käidul kasutada Elektrilevi OÜ varem kehtestatud käidujuhendeid.

7. Andmetabelid ja spetsifikatsioonid

7.1. Materjalide ja seadmete spetsifikatsioon

Tabel 6.1. Põhimaterjalide ja seadmete spetsifikatsioon.

Põhimaterjalide ja seadmete spetsifikatsioon on esitatud eraldi failina.

6.2. Mastide tabelid

Tabel 6.2. Projekteeritud KP mastide tabel.

LEONHARD WEISS OÜ	Tööprojekt Nr IP4908	Varbla-Tamba 10kV õhuliini rekonstrueerimine I etapp Lääneranna vald Pärnu maakond	2023	Lk 7/7
-------------------	-------------------------	---	------	--------

6.3. Tööde mahud

Tööde mahud esitatakse eraldi vormikohase failina.

LISAD

Lisa A. Lähteülesanne

Esitatakse ainult paberkandjal.

Lisa B. Kooskõlastused

Kooskõlastused ja kooskõlastuste koondtabel kontaktandmetega esitatakse paberkandjal ja eraldi failina.

JOONISED

Joonis IP4908-1. Asendiplaanid ja ristmevälja joonised

Joonis IP4908-2. Elektriskeemid

Joonis IP4908-3. Seadmete paiknemine